

Dünyanın ixtisas hazırlığı üzrə ən yaxşı universitetlərinin reytingi açıqlanıb

Oruc MUSTAFAYEV, "Azərbaycan müəllimi"
o.mustafayev@muallim.edu.az

Böyük Britaniyanın nüfuzlu Quacquarelli Symonds (QS) şirkəti dünyanın ixtisas hazırlığı üzrə ən yaxşı universitetlərinin sayca 7-ci reyting cədvəlini (QS World University Rankings by Subject 2017) açıqlayıb. Reytingdə 46 ixtisas üzrə 74 ölkədən olan universitetlər qiymətləndirilib. Builki tədqiqata ilk dəfə anatomiya və fiziologiya, mehmanxana biznesinin idarə olunması, idman, teologiya, ilahiyyat və dinin tədqiqatları kimi ixtisaslar cəlb olunub.

Reyting tərtib olunarkən bütün dünya üzrə 4500 ali təhsil müəssisəsi təhlil olunub, onlardan 1127-si siyahıya daxil olub. Tədqiqat gedişində elmi məqalələrdən 185 milyondan çox sitatə gətirilmə təhlil olunub, 18900 tədris proqramının təminatı yoxlanılıb. Reyting 194000 işəgötürən və akademik cəmiyyətin 305000 nümayəndəsinin ekspert rəyində, eləcə də 43 milyon tədqiqat işinin təhlilində əsaslanır. Tərtibçilər ali məktəbləri qiymətləndirərkən universitetlərin akademik aləmdə nüfuzu, işəgötürənlərin rəyləri, müəllimlərin və tələbələrin Scopus/Elsevier bibliografiya verilənlər bazasından əldə olunan məlumatlar əsasında elmi məqalələrindən sitatə gətirilmə indeksini əsas götürüblər.

Dünyanın aparıcı universiteti adını Harvard Universiteti qazanıb. Bu ali məktəb 15 müxtəlif fənn üzrə birinci yeri tutub. Onun ardınca 12 fənn üzrə ən yüksək qiymət almış Massachusetts Texnologiya İnstitutu gəlir. Üçüncü sırada isə

Böyük Britaniyanın Oksford Universiteti qərarlaşıb. Harvard Universiteti "Müasir dillər", "Antropologiya", "Sosial siyasət və administrasiya", "Psixologiya", "Hüquq", "Tarix", "Massaçusets Texnologiya İnstitutu", "Riyaziyyat", "Arxitektura", "Linqvistik", "İqtisadiyyat", "Oksford Universiteti", "İngilis dili və ədəbiyyat", "Coğrafiya", "Arxeologiya" kimi fənlərdə dünyada birincidir. Reyting bir daha təsdiqləyib ki, dünyada ali təhsil sahəsində liderlik rolunu ABŞ və Böyük Britaniya ali məktəblərinə məxsusdur, adicəkilən ölkələrin universitetləri bəhs olunan 46 ixtisasdan 43-də lider mövqədədirlər (ABŞ 35, Böyük Britaniya 8).

Reyting cədvəlinin ilk 10-luğunda Kembric Universiteti 36, Berkli Kaliforniya Universiteti 34, Oksford Universiteti 33, Stenford Universiteti 32, Massaçusets Texnologiya İnstitutu 21, Los-Anceles Kaliforniya Universiteti 14, London İqtisadiyyat Məktəbi 13, Yel Uni-

versiteti 12, Sürix Ali Texnik Məktəbi və Prinston Universiteti hərəsi 10 ixtisas istiqaməti ilə qərarlaşıb.

M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti ilk dəfə dünyanın 50 ən yaxşı ali məktəbi arasına daxil olub. Universitetdən verilən rəsmi açıqlamada qeyd olunur ki, bu, ali məktəbin tarixi ərzində əldə etdiyi ən yüksək göstəricidir.

MDU "Linqvistik" sahəsində 13-cü, "Fizika və astronomiya" üzrə 21-ci, "Riyaziyyat" üzrə 33-cü yeri tutub. MDU "Arxeologiya", "İngilis dili və ədəbiyyat", "Tarix", "Fəlsəfə", "Kimya", "Siyasi və beynəlxalq əlaqələr", "Hüquqşünaslıq", "Mühəndislik və kosmik texnologiyalar", "Sosial siyasət və inzibətçilik" üzrə ilk 100-lükdə yer alıb. MDU-nun rektoru, akademik Viktor Sadovniç universitetin uğurunu belə qiymətləndirib: "Moskva Dövlət Universiteti 15 ixtisas hazırlığı üzrə dünyanın 100 ən yaxşı ali məktəbi arasına daxil olmuş yeganə Rusiya ali məktəbidir. Biz bütün sahələrdə, təbiət və humanitar elmlər üzrə fəal inkişaf edirik. MDU ən yaxşı professor-müəllim heyəti və aydın məqsədlə tələbələri ilə elm və təhsilin ən böyük beynəlxalq mərkəzi kimi öz statusunu təsdiq edir. Bu reyting növbəti dəfə sübut edir ki, MDU dünyanın beynəlxalq elmi-təhsil məkanını formalaşdıran ən nüfuzlu ali məktəblərin sırasına daxildir.

Fundamental və tətbiqi elmi araşdırmaların müasir inkişaf səviyyəsi fənlərarası sənədlərlə malik olan mütəxəssislərin hazırlığını tələb edir. Məhz təlim fənlərarası yanaşmanın zəruriliyi anlayışı biomühəndislik və bioinformatika, materiallar haqqında elmlər, fundamental tibb fakültələrini, eləcə də ali tərəcəlik məktəbinin yaradılmasına təkan verdi. Bu il ilk dəfə kosmik tədqiqatlar fakültəsinə qəbul aparılacaq. Fakültələr arası kurslar da müvəffəqiyyətlə inkişaf edir, biz onlara tələbələr tərəfindən yüksək maraq görürük". MDU-dan başqa, reytingə bir sıra Rusiya ali məktəbləri də daxil olub. Rusiyanın Ali İqtisadiyyat Məktəbi də ilk 100-lükdə "İqtisadiyyat və ekonometriya", "Siyasi və beynəlxalq tədqiqatlar" və "Sosiologiya" istiqamətləri üzrə 3 yer qazanıb. Moskva Fizika-Texnika İnstitutu "Fizika və astronomiya" sahəsində dünyada 42-ci yeri tutub. Bu ali məktəb eləcə də riyaziyyat, mühəndislik işi, kompüter elmləri, kimya və mexanika mühəndisliyi üzrə top-200-lükdə yer alıb. Sankt-Peterburq Dağ-Mədən İnstitutu "Mühəndislik işi - faydalı qazıntılar hasilatı və mədən sənayesi" istiqaməti üzrə 15-ci, Novosibirsk Dövlət Universiteti 50-ci yerdədir.

Bütövlükdə "QS World University Rankings by Subject"ə 28 Rusiya ali təhsil müəssisəsi daxil olub, onlar 38 fənn üzrə 147 mövqə tutublar.

Ötən illə müqayisədə reytingdə Rusiya ali məktəblərinin payı 0,82-dən 1,03 faizə qədər artıb. "QS Quacquarelli Symonds"un tədqiqatlar şöbəsinin rəisi Ben Sauterin sözlərinə görə, yeni reyting deməyə əsas verir ki, Rusiya ali təhsili xüsusən də dəqiq elmlər sahəsində nəzərəçarpan irəliləyiş nümayiş etdirməkdədir.

Ötən ilki reytingdən fərqli olaraq builki "QS World University Rankings by Subject" sıralamasında Türkiyənin iki universiteti mədən mühəndisliyi sahəsində ən yaxşı 50 ali məktəb arasında yer alıb. İstanbul Texnik Universiteti mədən mühəndisliyi sahəsində ən yaxşı 100 universitet arasında 31-ci, Orta Doğu Texnik Universiteti 45-ci yərə yüksəlib. Ayrıca olaraq 46 ixtisas üzrə Türkiyənin ali məktəbləri 59 yer (ötən il 34) tutub. Türkiyə universitetlərinin fərqləndiyi ixtisas istiqamətlərinin sayı da 13-dən 24-ə artıb.

Baxmayaraq ki, reytingə ABŞ və Böyük Britaniya ali

məktəbləri liderlik edirlər, keyfiyyətli ali təhsil təqdim edən ölkələrin sayı da artmaqdadır. Avstriya, Cənubi Afrika, Finlandiya, Braziliya, Çin və İsveç ayrı-ayrı ixtisas istiqamətləri üzrə reyting sıralamalarında ilk 10-luqlarda yer alıblar.

Qeyd edək ki, QS Quacquarelli Symonds 1990-cı ildən ali təhsil sahəsində və biznes sektorunda nüfuzlu ekspert qrupudur. QS World University Rankings-in ixtisas hazırlığı istiqamətləri üzrə illik reytingi işəgötürənlərə, tələbələrə, valideynlərə və müəllimlərə dünya üzrə hansı universitetin keçilən hər bir fənn üzrə ən yaxşı olmasına dair tam və ən dolğun aktual məlumatlar imkanı verir.

Dünyanın ixtisas hazırlığı sahəsində ən yaxşı universitetlərinin reyting vəziyyəti ilə www.topuniversities.com/student-info/university-news/out-now-qs-world-university-rankings-subject-2017 səhifəsindən daha yaxından tanış olmaq olar.

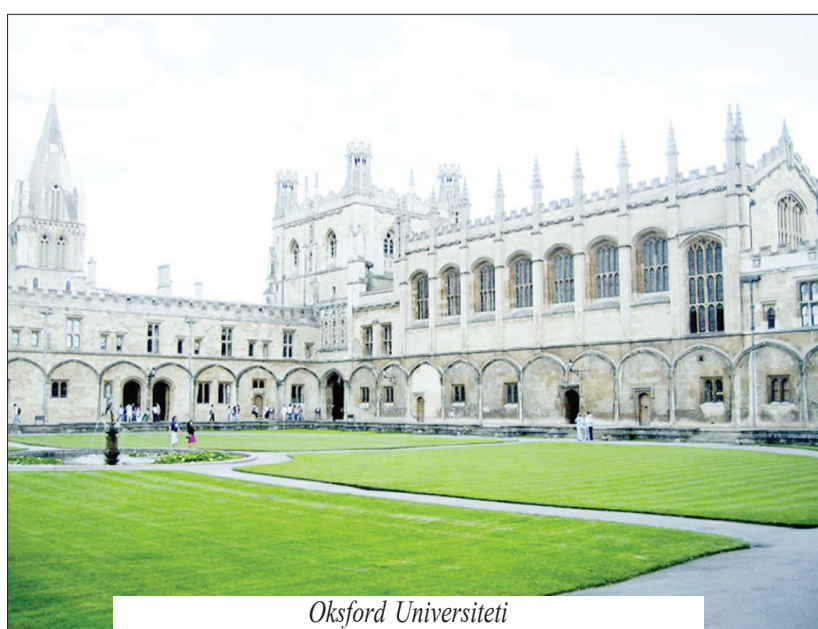
İxtisaslar	Qalib universitetlər	Ölkələr
1. Maliyyə və mühasibat uçotu	Harvard Universiteti	ABŞ
2. Meşə və kənd təsərrüfatı	Vageningen Universiteti	ABŞ
3. Anatomiya və fiziologiya	Oksford Universiteti	Böyük Britaniya
4. Antropologiya	Harvard Universiteti	ABŞ
5. Arxeologiya	Oksford Universiteti	Böyük Britaniya
6. Arxitektura	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
7. İncəsənət və dizayn	Kral İncəsənət Universiteti	Böyük Britaniya
8. Biologiya elmləri	Harvard Universiteti	ABŞ
9. Biznes və idarəetmə tədqiqatları	Harvard Universiteti	ABŞ
10. Kimya	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
11. Kommunikasiya və media	Cənubi Kaliforniya Universiteti	ABŞ
12. İnformatika və informasiya sistemləri	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
13. Stomatologiya	Honkonq Universiteti	Honkonq
14. Beynəlxalq inkişaf	Sussex Universiteti	Böyük Britaniya
15. Yer və dünya okeanının tədqiqi	Sürix Ali Texnik Məktəbi	İsveçrə
16. İqtisadiyyat və ekonometriya	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
17. Təhsil	London Universitet Kollecinin Təhsil İnstitutu	Böyük Britaniya
18. Kimya mühəndisliyi	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
19. Mülki və struktur tədqiqatlar mühəndisliyi	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
20. Elektrik mühəndisliyi	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
21. Mexanika mühəndisliyi	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
22. Dağ-mədən sənayesi mühəndisliyi	Koloradao Dağ-Mədən Məktəbi	ABŞ
23. İngilis dili və ədəbiyyat	Oksford Universiteti	Böyük Britaniya

Harvard Universiteti

Massaçusets Texnologiya İnstitutu

Oksford Universiteti

24. Ətraf mühit haqqında elmlər	Berkli Kaliforniya Universiteti	ABŞ
25. Coğrafiya	Oksford Universiteti	Böyük Britaniya
26. Tarix	Harvard Universiteti	ABŞ
27. Qonaqpərvərlik və asudə vaxtın idarə edilməsi	Nevada Universiteti	ABŞ
28. Hüquq	Harvard Universiteti	ABŞ
29. Linqvistik	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
30. Materialşünaslıq	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
31. Riyaziyyat	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
32. Tibb	Harvard Universiteti	ABŞ
33. Müasir dillər	Harvard Universiteti	ABŞ
34. Tibb bacısı işi	Pensilvaniya Universiteti	ABŞ
35. İncəsənətin praktik növləri	Culyard Məktəbi	ABŞ
36. Aptek işi və farmakologiya	Harvard Universiteti	ABŞ
37. Fəlsəfə	Pittsbuq Universiteti	ABŞ
38. Fizika və astronomiya	Massaçusets Texnologiya İnstitutu	ABŞ
39. Siyasət və beynəlxalq tədqiqatlar	Harvard Universiteti	ABŞ
40. Psixologiya	Harvard Universiteti	ABŞ
41. Sosial siyasət və administrasiya işi	Harvard Universiteti	ABŞ
42. Sosiologiya	Harvard Universiteti	ABŞ
43. İdman yarışlarıyla bağlı fənlər	Latboro Universiteti; Sidney Universiteti	Böyük Britaniya; Avstraliya
44. Statistika və əməliyyatların tədqiqi	Harvard Universiteti	ABŞ
45. İlahiyyat	Harvard Universiteti	ABŞ
46. Bayartlıq elmi	Kaliforniya Universiteti, Devis	ABŞ